

ANTONI TÀPIES. CRONOLOGIA 1923 – 2012

Aquesta cronologia inclou els esdeveniments més importants de la biografia de Tàpies. També incorpora alguns fets històrics, nacionals i internacionals, per ajudar a contextualitzar aquest període.

1925-1944

Antoni Tàpies neix a Barcelona el 13 de desembre de 1923, fill de Josep Tàpies Mestres i de Maria Puig Guerra. Durant la seva infantesa, Tàpies viu en un ambient social i cultural marcat, en bona mesura, per l'amistat del seu pare amb personatges destacats de la vida pública catalana i del republicanisme catalanista de l'època, i per la intensa activitat cívica i política de l'avi matern.

El 1934 té el primer contacte amb l'art contemporani a través d'algunes publicacions catalanes i, especialment, del número extraordinari de Nadal de la revista *D'Ací i d'Allà*, coordinat per Josep Lluís Sert i Joan Prats, amb textos de Zervos, Foix i Gasch, entre d'altres, i reproduccions d'obres de Picasso, Braque, Gris, Léger, Mondrian, Brancusi, Kandinsky, Duchamp, Arp, Miró, etc.

Durant la Guerra Civil espanyola (1936-1939) continua els seus estudis al Liceu Pràctic de Barcelona i, durant alguns mesos, freqüenta les dependències del govern de la Generalitat de Catalunya, on el seu pare exerceix d'assessor jurídic. Practica el dibuix i la pintura de forma autodidacta. El desenllaç de la guerra, amb la derrota del govern democràtic i legítim de la II República, i l'inici de la dictadura del general Franco marquen profundament molts aspectes de la seva futura trajectòria vital i artística.

A causa d'una malaltia pulmonar, entre el 1942 i el 1943 passa una llarga convalescència al sanatori de Puig d'Olena i, posteriorment, a Puigcerdà i La Garriga. Durant aquest temps, dibuixa i fa còpies de Van Gogh i Picasso. S'interessa per la història de la filosofia, i llegeix Thomas Mann, Nietzsche, Spengler, Ibsen, Stendhal, Proust, Gide, etc. Sent predilecció per la música romàntica,

especialment per Wagner i Brahms, així com per tota la ideologia estètica del romanticisme i del postromanticisme alemany.

El 1944 inicia els estudis de Dret a la Universitat de Barcelona, que abandonarà poc abans d'acabar, i dels quals conservarà, sobretot, el record d'alguns companys: Carles Barral, Alfonso Costafreda, Jaime Gil de Biedma, Alberto Oliart, Joan Reventós, Josep M. Castellet, Manuel Sacristán, Josep M. Ainaud, etc. Durant dos mesos estudia dibuix a l'Acadèmia Valls de Barcelona, on coneix casualment el poeta i crític d'art Josep M. Junoy, l'estímul del qual l'influirà en la decisió de dedicar-se a l'art. D'aquest any es conserven diversos retrats i autoretrats, i també alguns dibuixos d'influència picassiana i surrealista.

1925

Cop d'estat de Miguel Primo de Rivera i inici de la dictadura (1923-1930).

1929

Crac del 1929.

1951

Proclamació de la Segona República i reconeixement del sufragi universal per a les dones.

1952

Aprovació de l'Estatut de Catalunya.

1955

Hitler és proclamat canceller d'Alemanya.

1956

Cop d'estat militar liderat pel general Franco i inici de la Guerra Civil espanyola.

1959

Inici de la dictadura franquista.
Inici de la Segona Guerra Mundial.

1940

Afusellament de Lluís Companys, president de la Generalitat de Catalunya.

1945

Dedicació creixent de Tàpies a la pintura. Primeres temptatives amb materials densos, que obté mesclant pintura a l'oli amb blanc d'Espanya. En les seves obres predomina la figura humana i hi apareixen els primers personatges amb el cap girat. S'interessa per la filosofia de Heidegger i de Sartre, així com pel pensament oriental.

Josep Irla assumeix la Presidència de la Generalitat a l'exili i organitza el Govern de la Generalitat.

Fi de la Segona Guerra Mundial.

Inici del Procés de Nuremberg contra els principals líders del Tercer Reich acusats de conspiració, crims contra la pau, crims de guerra i crims contra la humanitat.

1946

Tàpies s'interessa per les descobertes científiques de l'àtom i pels estudis recents sobre la composició de la matèria. Llegeix textos d'Einstein, Planck, Schrödinger, Heisenberg i d'altres científics.

Inicia la seva amistat amb el poeta J. V. Foix, vinculat al surrealisme de la dècada del 1930, i també amb el jove poeta Joan Brossa. Coneix artistes, escriptors i intel·lectuals que miren de reprendre el fil de l'avantguarda, estroncat per l'esclat de la Guerra Civil.

A les obres de tall primitivista i expressionista realitzades en aquest moment, s'hi sumen nombroses pintures abstractes, caracteritzades per un interès fonamental per la matèria i un ús recurrent del *collage* i del *grattage*.

L'Assemblea General de l'Organització de les Nacions Unides condemna el règim de Franco, veta l'entrada d'Espanya a l'organització i recomana la retirada d'ambaixadors a Madrid.

1947

Sebastià Gasch publica el primer article sobre Tàpies, a la revista *Destino* del 29 de març de 1947. Per mediació de Brossa, Tàpies coneix també

Joan Prats, col·leccionista, mecenes i promotor de l'avantguarda catalana, el qual li proporcionarà documentació sobre el surrealisme i l'art modern. A casa de Prats, veu per primera vegada l'obra de Joan Miró i d'Alexander Calder.

Al llarg d'aquest any la seva producció augmenta considerablement. Continua investigant amb la incisió i el *grattage*. D'aquests anys són significatives les obres que realitza amb materials pobres i aliens a la pràctica artística tradicional (grans d'arròs, fils, cordes, paper higiènic, etc.).

Inici de la Guerra Freda.

Els Estats Units creen el Pla Marshall d'ajuda a Europa.

1948

Gràcies a Joan Prats, visita el taller de Joan Miró amb Joan Brossa, Arnau Puig, Lluís Maria Riera i Joan Ponç. A la biblioteca de Prats, així com a la de Joaquim Gomis, que també coneix en aquest període, adquireix un major coneixement de l'art del segle XX i, en particular, descobreix les obres de Paul Klee.

Apareix el primer número de la revista *Dau al Set*, fundada per Antoni Tàpies, Joan Brossa, Arnau Puig, Joan Ponç, Modest Cuixart i Joan-Josep Tharrats. S'interessa pel surrealisme i el dadaisme, per Nietzsche, Kant, Hegel i Sartre, pel cinema i la música de Wagner, Brahms, Stravinsky, Alban Berg, Webern i Schönberg.

Participa en el primer Saló d'Octubre, a les Galeries Laietanes de Barcelona, amb dues obres, *Collage de les creus* i *Composició*, ambdues de 1947. És la primera vegada que Tàpies exposa la seva obra en públic. L'exposició provoca reaccions violentes per part del Sindicat Espanyol Universitari (SEU).

La gran majoria de les obres realitzades aquest any conserven una figuració expressionista, algunes de les quals ja anuncien el període de caire surrealista.

Mahatma Gandhi, un dels pares de la independència de l'Índia, és assassinat.

França obre la frontera amb Espanya.

Creació de l'Estat d'Israel.

Proclamació de la Declaració Universal de Drets Humans.

1949

Tàpies interromp els seus estudis de Dret. Decideix dedicar-se a la pintura.

Coneix alguns dels membres de la revista *Cobalto 49* (que donarà lloc, cap al 1950, a *Club 49*), com ara el poeta João Cabral de Melo Neto, vicecònsol del Brasil a Barcelona, que el vincularà al marxisme; Joan Teixidor; Alexandre Cirici; Xavier Vidal de Llobatera, el primer comprador d'obra de Tàpies; Sixt Illesques i Rafael Santos Torroella.

Exposa a la segona edició del Saló d'Octubre a les Galeries Laietanes de Barcelona. Participa, al costat de Cuixart i de Ponç, en l'exposició «Un aspecto de la joven pintura catalana», organitzada amb el suport de *Cobalto 49* a l'Institut Francès de Barcelona. Hi exposa una desena de pintures —entre elles *El jardí de Batafra*, *Desconsol lunar*, *Els ulls del fullatge* o *Parafaragamus*—, la majoria de les quals titulades per Joan Brossa. Eugeni d'Ors visita l'exposició i els convida tots tres a participar en el Salón de los Once l'any següent, a la Galería Biosca de Madrid.

Fundació de l'Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord (OTAN).

Fundació del Consell d'Europa, amb seu a Estrasburg.

Mao Zedong proclama la República Popular de la Xina.

Divisió d'Alemanya en dos estats, la República Federal d'Alemanya i la República Democràtica d'Alemanya.

1950

Viatja a Madrid per assistir a la inauguració de la setena edició del Salón de los Once, on coneix l'escultor Ángel Ferrant. Primera exposició individual a Barcelona a les Galeries Laietanes, organitzada per Josep Gudiol, en la qual presenta quaranta-set obres: d'una banda, una sèrie de paisatges aeris o submarins, en què s'aprecien algunes referències a Klee i a Miró, i, de l'altra, un conjunt de pintures més recents que mostren espais tancats amb claroscurs i alguns elements figuratius, però fragmentats. Juan Eduardo Cirlot escriu el text del catàleg. Becat pel govern francès, roman a París fins al juliol del 1951. Durant la seva estada a la capital francesa, s'interessa pel marxisme i viu de prop la polèmica suscitada entorn del realisme social. Realitza la *Sèrie Història Natural*. És seleccionat per exposar a Pittsburgh, en el premi del Carnegie Institute.

S'exposa la seva primera obra als Estats Units: *El jardí de Batafra* (1949).

El Consell d'Europa adopta el Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals.

1951

Visita Picasso al seu taller al carrer Grands-Augustins, on coneix Christian Zervos i Jaume Sabartés. Durant la primavera d'aquell any, viatja a Bèlgica i Holanda. Sota la influència del pensament marxista, i preocupat per la situació política a Espanya, realitza nombroses pintures de tema social: *Homenatge a Federico García Lorca*, *Ells acusen*, *Homenatge a Miguel Hernández*, *El monument*, *El toro*, *Coral del treball*, etc. Participa en la I Biennial Hispanoamericana a Madrid.

Vaga de tramvies a Barcelona, una de les primeres manifestacions massives contra el franquisme.

La República Federal d'Alemanya, França, Itàlia, Bèlgica, els Països Baixos i Luxemburg constitueixen la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer (CECA), embrió de la Comunitat Europea.

1952

Nova exposició individual a Barcelona, a les Galeries Laietanes, on mostra les obres realitzades a París l'any anterior. Exposa per primera vegada a la Biennial de Venècia, en la seva XXVI edició. Hi mostra sis de les pintures presentades a les Galeries Laietanes aquell mateix any: *L'accident*, *Ofrena*, *L'atropellament*, *El toro*, *El monument* i *Coral del treball*, totes del 1951. És invitat novament a participar en el certamen del Carnegie Institute de Pittsburgh, juntament amb Pierre Alechinsky, Jean Dubuffet, Tal Coat, Ben Nicholson, Karel Appel, Franz Kline, Willem de Kooning i Robert Motherwell, entre d'altres. L'obra *Homenatge a Federico García Lorca* (1951) és censurada per les autoritats franquistes i és substituïda per la pintura *Galanteig*. També presenta l'obra *Les construccions de Shah Abba* (1950), adquirida per l'Albright-Knox Art Gallery de Buffalo, que es converteix així en el primer museu del món que va tenir una obra de Tàpies en la seva col·lecció permanent.

Darreres execucions al Camp de la Bota, a Barcelona. Entre els anys 1939 i 1952 hi foren afusellades 1.076 persones.

1955

Primera exposició individual als Estats Units, a la Marshall Field and Company de Chicago, organitzada per Josep Gudiol, on exposa trenta-dues obres realitzades entre el 1949 i el 1950, com ara *L'escarnidor de diademes* o *El rapte de Batafra*. Viatja a Nova York amb motiu de la seva exposició a la Martha Jackson Gallery, on mostra vint pintures, la majoria de les quals provinents de l'exposició de Chicago. Durant l'estada a Nova York, adquireix un coneixement més gran de l'expressionisme abstracte americà, en el qual descobreix afinitats i coincidències amb la seva pròpia obra. Reprèn les seves investigacions matèriques iniciades vuit anys abans, i treballa amb terra, *collages*, incisions, etc. Amb motiu de la seva exposició a la Galería Biosca, es desplaça a Madrid, on coneix Vicente Aleixandre. Rep un premi a la II Biennal de São Paulo.

Se signa el Concordat entre la Santa Seu i el govern franquista.

1954

Nova exposició individual a Barcelona, a les Galeries Laietanes. Participa en la XXVII Biennal de Venècia amb cinc obres noves: *El crit*, *Groc i violeta*, *Himne*, *Coral*, *Amorós* i *Orfeu*. També participa en la 64a Exposició Anual de la Nebraska Art Association i en l'exposició «Reality and Fantasy 1900-1954», al Walker Art Center de Minneapolis. Es casa amb Teresa Barba Fàbregas.

Josep Tarradellas és elegit president de la Generalitat a l'exili.

Inici de la guerra del Vietnam.

1955

Viatja a París per presentar algunes obres —per primera vegada a la capital francesa— a l'exposició «Phases de l'art contemporain», a la Galerie R. Creuze, convidat pel poeta i crític Édouard Jaguer. Arran d'aquest viatge, i gràcies a una carta de presentació de Martha Jackson, coneix Michel Tapié, amb el pensament estètic del qual simpatitza. Tapié li proposa formar part de la galeria de Rodolphe Stadler, que s'ha d'inaugurar a la tardor. Visita l'exposició «50 ans d'Art aux États-Unis» al Musée national d'Art moderne, organitzada pel Museum of Modern Art de Nova York, i que mostra obres de Clyfford Still, Jackson Pollock, Mark Rothko, Franz Kline, Mark Tobey, Willem de Kooning, Robert Motherwell, entre d'altres. Participa en unes jornades de debat sobre

art organitzades per la Universidad Internacional Menéndez y Pelayo. Rep el premi de la República de Colòmbia en la III Biennal Hispanoamericana a Barcelona. Participa, a finals d'any, en l'exposició inaugural de la Galerie Stadler de París. Presenta l'obra *Vençut* (1953) a la «Pittsburgh International Exhibition of Contemporary Painting». Realitza altres exposicions individuals a Estocolm, Santander i Barcelona.

Es firma el Pacte de Varsòvia.

L'Estat espanyol ingressa a l'Organització de les Nacions Unides.

1956

Primera exposició individual a París a la Galerie Stadler, on es mostren les pintures matèriques característiques d'aquest període. Michel Tapié publica la monografia *Antonio Tàpies et l'œuvre complète [sic]*, la primera dedicada a l'artista. Participa en la XXVIII Biennal de Venècia amb tres pintures matèriques, i aprofita l'ocasió per viatjar per primera vegada a Itàlia. Al desembre, realitza una primera versió de *Porta metàl·lica i violí* per als aparadors de la botiga Gales de Barcelona, organitzats per Alexandre Cirici. Participa en l'exposició «Recent Abstract Painting» a la Whitworth Art Gallery de Manchester, junt amb Karel Appel, Alberto Burri, Hans Hartung, Franz Kline, Jackson Pollock i Mark Rothko, entre d'altres. És seleccionat per a l'exposició «Pentagone», organitzada per la revista *Cimaise* a la Galerie Arnaud de París. Neix el seu fill Antoni.

Les tropes soviètiques envaeixen Hongria.

Crisi de Suez: Israel, la Gran Bretanya i França envaeixen Egipte.

1957

Junt amb Michel Tapié, promou l'exposició «Art autre» a la Sala Gaspar de Barcelona, que dona a conèixer a Espanya l'obra de Karel Appel, Alberto Burri, Jean Dubuffet, Jean Fautrier, Jackson Pollock, Franz Kline i Lucio Fontana, entre d'altres. Rep a Milà el X Premio Internazionale per la Pittura de Lissone. A París, coneix Roland Penrose i Lee Miller. Exposada de nou a la Martha Jackson Gallery de Nova York, on per primera vegada mostra les obres més recents. Realitza una exposició individual a París, a la Galerie Stadler, i la primera exposició a Alemanya, a la recentment inaugurada Galerie Schmela de Düsseldorf. Participa en la IV Biennal de São Paulo.

Tractat de Roma. Es crea la Comunitat Econòmica Europea.
L'URSS posa en òrbita l'Sputnik, el primer satèl·lit artificial.

1958

Participa en l'exposició «The Exploration of Form» a la galeria Arthur Tooth & Sons Ltd. de Londres, el catàleg de la qual inclou un text de Lawrence Alloway. És representat amb tres pintures a l'exposició itinerant «Neue Malerei in Frankreich», que viatjarà a diverses ciutats alemanyes. En aquesta època, Tàpies sovint s'inclou en l'anomenada «Escola de París». Sota aquesta etiqueta, participa en l'exposició «Nouvelle École de Paris. Französische Malerei der Gegenwart», a la Kunsthalle de la ciutat alemanya de Mannheim. Inaugura la primera exposició individual a Itàlia, a la Galleria dell'Ariete de Milà, presentada pel poeta i crític d'art Jacques Dupin, amb qui estableix una amistat ininterrompuda. En aquesta ocasió, coneix els pintors Lucio Fontana i Emilio Scanavino, i Ugo Mulas el fotografia. Participa en la XXIX Biennial de Venècia amb quinze obres, i és guardonat amb el Premi de la UNESCO i amb el David Bright Foundation Award. Coneix Luigi Nono i Nuria Schönberg, Emilio Vedova, Will Grohmann, Alberto Burri, Shuzo Takiguchi, Yoshiaki Tono, l'escultor basc Eduardo Chillida i el col·leccionista Giuseppe Panza di Biumo. Obté el primer premi del Carnegie Institute de Pittsburgh amb l'obra *Composició grisa* (1958) i coneix Marcel Duchamp, membre del jurat del premi. Participa al Festival d'Osaka. Neix la seva filla Clara.

Els Estats Units posen en òrbita el satèl·lit Explorer 1.

1959

Viatja a Nova York amb Stadler i Tapié amb motiu de la seva nova exposició individual a la Martha Jackson Gallery. Coneix els pintors Franz Kline, Willem de Kooning, Robert Motherwell, Hans Hoffman, Saul Steinberg i Fritz Bultmann. Es publica la monografia *Antonio Tàpies [sic]*, amb text de Michel Tapié, fotografies de Joaquim Gomis, i selecció i seqüència fotogràfica de Joan Prats. Realitza exposicions a la Galerie Van de Loo de Múnic, amb Antonio Saura, i a la Galerie Stadler de París. Fa de jurat del Premio Selezione Biennale di Pittura Internazionale, organitzat per la Galleria dell'Ariete de Milà, on coincideix amb Herbert Read. És seleccionat per a la II Documenta

de Kassel, on presenta dues pintures matèriques, i participa en les exposicions col·lectives «4 Maler» a la Kunsthalle de Berna, «15 Maler in Paris» a la Kölnischer Kunstverein de Colònia, «Arte Nuova. Esposizione Internazionale di Pittura e Scultura» al Palazzo Graneri de Torí i «European Art Today. 35 Painters and Sculptors» a Minneapolis, Los Angeles, San Francisco i Nova York, entre d'altres. Forma part de l'exposició inaugural del nou edifici del Guggenheim Museum de Nova York. Participa en exposicions al Museum Morsbroich de Leverkusen i a la Galerie Beyeler de Basilea. Es nega a participar en l'exposició «13 peintres espagnols actuels» al Musée des Arts décoratifs de París, produïda pel govern espanyol.

Triomf de la Revolució Cubana.

Fundació de l'organització ETA (Euskadi ta Askatasuna).

Aprovació del Pla d'Estabilització i Liberalització Econòmica, i inici de les transformacions socials i econòmiques del segon franquisme.

A instàncies d'un grup d'universitaris, apareix la publicació en català *Serra d'Or*, editada per Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

1960

Se celebren exposicions individuals a la Sala Gaspar de Barcelona, a la Martha Jackson Gallery de Nova York i a la Galerie Blanche d'Estocolm. Juan Eduardo Cirlot publica la monografia *Tàpies [sic]*, i la revista *Papeles de Son Armadans*, dirigida per Camilo José Cela, li dedica un número monogràfic amb col·laboracions de Giulio Carlo Argan, Umbro Apollonio, Jacques Dupin, Pierre Restany, Herbert Read i Joan Teixidor, entre molts d'altres. Participa en les exposicions col·lectives «Neue Malerei. Form, Struktur, Bedeutung», a la Städtische Galerie de Múnic, «New Spanish Painting and Sculpture», al Museum of Modern Art de Nova York, i «Before Picasso, after Miró», al Solomon R. Guggenheim Museum de Nova York. En l'exposició «New Forms-New Media», a la Martha Jackson Gallery de Nova York, les seves obres es mostren juntament amb les d'Arp, Burri, Calder, Chamberlain, Cornell, Dine, Dubuffet, Flavin, Johns, Kaprow, Klein, Nevelson, Oldenburg i Rauschenberg. A la Biennial de Tòquio rep el Premi del Ministeri d'Assumptes Estrangers. Fa un cartell —el primer dels molts que realitzarà al llarg de la seva carrera— per anunciar la creació del Museu d'Art Contemporani de Barcelona (1960-1963), dirigit per Alexandre

Cirici Pellicer. Demana a Francesc Vicens l'edició d'una antologia de textos de Michel Tapié, que es publicarà a Barcelona. Compra un mas a Campins, al Montseny. Neix el seu fill Miquel.

Fets del Palau de la Música Catalana.
L'Organització de les Nacions Unides aprova la resolució de Declaració sobre la concessió de la independència als països i pobles colonials.

1961

Viatja a Nova York amb motiu d'una nova exposició a la Martha Jackson Gallery, en ocasió de la qual es publica *Tàpies. A Catalog of Paintings in America*, amb text de James J. Sweeney. Junt amb Tapié, visita el compositor Edgar Varèse, l'obra del qual admira des de fa temps. Durant aquest any, diferents museus i galeries d'Europa i Amèrica acullen exposicions de la seva obra: la Gres Gallery de Washington, el Folkwang-Museum d'Essen, la Galerie Stadler de París i el Museo de Bellas Artes de Buenos Aires. Participa en les exposicions col·lectives «Arte e Contemplazione», al Palazzo Grassi de Venècia, i «Paris, carrefour de la peinture 1945-1961», a l'Stedelijk Van Abbe-Museum d'Eindhoven. Realitza els decorats per a l'obra teatral de Joan Brossa *Or i sal*, que es representa al Palau de la Música Catalana de Barcelona. A l'estiu, Hans Namuth el fotografia a Campins.

Es constitueix Òmnium Cultural.
Es comença a construir el mur de Berlín.

1962

Primeres exposicions retrospectives dedicades a la seva obra: Kestner Gesellschaft de Hannover, Solomon R. Guggenheim Museum de Nova York i Kunsthau Zürich de Zúric, organitzades per Werner Schmalenbach, Thomas Messer i Eduard Hüttinger, respectivament. S'adhereix al Congrés per la Pau que Bertrand Russell presideix a Moscou. Durant els mesos d'estiu s'instal·la a la ciutat suïssa de Sankt Gallen, on pinta un mural de grans dimensions per a la biblioteca de la Handelshochschule, actualment la Universitat de Sankt Gallen. Realitza una obra per ajudar els damnificats per les riuades del Vallès, *Dominant gris-morat*. J. E. Cirlot publica *Significación de la pintura de Tapiés [sic]*. La Tate Gallery de Londres organitza, juntament amb el govern espanyol, l'exposició «Modern Spanish Painting». Contra la voluntat de l'artista, que es nega a participar-hi,

un col·leccionista de Barcelona presta unes obres a l'exposició. Tapiés el denuncia emparant-se en una llei que dona a l'artista el dret d'exposició pública de la seva obra, i guanya el cas el 1963.

Moviment vaguista a Astúries, el País Basc i Catalunya.

Edigsa publica el primer disc de la Nova Cançó: *Espinàs canta Brassens*. Edicions 62 publica el seu primer volum: *Nosaltres, els valencians*, de Joan Fuster.
Crisi dels míssils a Cuba.

1963

S'instal·la a la nova casa-estudi del carrer Saragossa, a Barcelona, construïda segons un projecte de José Antonio Coderch. En disposar de més espai, comença a realitzar les obres de gran format característiques d'aquest període. Li concedeixen el Premi de l'Art Club de Providence a Rhode Island. Amb Joan Brossa publica *El pa a la barca*, llibre de bibliòfil per al qual realitza vint-i-cinc litografies-collage. Realitza la primera exposició individual a la Galerie Im Erker, de Sankt Gallen, amb la qual estableix una llarga relació professional i en la qual coincidirà sovint amb Eugène Ionesco, Friedrich Dürrenmatt i Hans Hartung, entre d'altres. Signa una petició al govern sobre la plenitud de drets de la llengua catalana. A l'octubre, signa un manifest contra la tortura i a favor d'una investigació sobre la repressió contra el moviment reivindicatiu dels miners asturians. Realitza altres exposicions individuals a Nova York, Torí i París.

Afusellament de Julián Grimau, dirigent comunista espanyol.

Creació del Tribunal d'Ordre Públic (TOP).
Té lloc la Marxa sobre Washington per al Treball i la Llibertat amb la finalitat de defensar els drets civils i econòmics dels afroamericans. Martin Luther King pronuncia el discurs «Tinc un somni».
El president John F. Kennedy és assassinat.
La Unió Soviètica, el Regne Unit i els Estats Units signen el Tractat de prohibició parcial d'assaigs nuclears.

1964

Exposa vuit obres, realitzades entre el 1955 i el 1964, a la III Documenta de Kassel. Es publiquen les monografies *Tàpies*, de Blai Bonet; *Tàpies 1954-1964*, d'Alexandre Cirici, i *Antoni Tapiés. Fustes, papers, cartons i collages*, de Joan Teixidor. Participa en les exposicions col·lectives

«Painting and Sculpture of a Decade», a la Tate Gallery de Londres, i «España libre. Esposizione d'arte spagnola contemporanea. Celebrazioni del ventennale della Resistenza», a Rímìni, Florència, Reggio de l'Emília, Venècia i Ferrara. Realitza altres exposicions individuals a Colònia, Roma, París, Toronto, Barcelona i Montreal.

Es crea l'Organització per a l'Alliberament de Palestina.

S'aprova la llei de drets civils als Estats Units contra la discriminació racial.

Nelson Mandela és condemnat a cadena perpètua.

Es funda a Barcelona el sindicat Comissions Obreres de Catalunya, a la parròquia de Sant Medir del barri de la Bordeta.

1965

Exposició retrospectiva a l'Institute of Contemporary Arts de Londres, organitzada per Roland Penrose. Realitza trenta-sis litografies per a *Novel·la*, nou llibre de bibliòfil en col·laboració amb Brossa. Participa en les exposicions «Collages and Constructions. 4 Internationals: Burri, Nevelson, Tàpies, Van Leyden», a la Martha Jackson Gallery de Nova York, i «Weiss-Weiss», a la Galerie Schmela de Düsseldorf, juntament amb Joseph Beuys, Lucio Fontana, Yves Klein, Piero Manzoni, Jean Tinguely i Günther Uecker, entre d'altres. Realitza altres exposicions individuals a Suïssa, a les ciutats de Solothurn i Sankt Gallen.

Assassinat de Malcolm X.

Expulsió de l'abat de Montserrat, Aureli Maria Escarré, per unes declaracions a *Le Monde* d'oposició a la dictadura.

1966

Participa en una reunió clandestina al convent dels Caputxins de Sarrià de Barcelona, on estudiants i intel·lectuals debaten la creació del primer sindicat universitari democràtic des del final de la Guerra Civil. Després d'alguns dies de tancament, és arrestat per la policia, junt amb els altres participants, i posteriorment multat. Comença a redactar les seves memòries. Realitza els decorats per a *Semimaru*, peça de teatre de Nô de Yuzaki Motokiyo Zeami (1363-1443), que s'estrena al Teatre de l'Aliança del Poblenou de Barcelona. En la VI Biennal de Menton guanya el Grand Prix du Président de la République Française. El XV Congrès Internacional de Crítics d'Art, celebrat a Rímìni, li concedeix

la Medalla d'Or pel valor artístic i moral de la seva obra. Participa en l'exposició «Tradition und Gegenwart», al Museum Morsbroich de Leverkusen. Realitza altres exposicions individuals a Madrid, Tolosa de Llenguadoc, París i Estocolm.

Referèndum sobre la Llei Orgànica de l'Estat. Mao Zedong posa en marxa la Revolució Cultural a la Xina.

1967

Viatja a París, on s'inaugura la seva primera exposició individual a la Galerie Maeght, amb la qual estableix una relació professional que es perllongarà en els anys. A Eslovènia, rep el Gran Premi del Gravat de la VII Exposició Internacional del Gravat Modern de Ljubljana. Giuseppe Gatt publica la monografia *Tàpies*, que inclou col·laboracions de Giulio Carlo Argan, Renato Barilli, Maurizio Calvesi, Filiberto Menna, Nello Ponente i Italo Tomassoni. Es publica, també, *Antoni Tàpies o l'escarnidor de diademes*, amb aportacions de Joan Brossa, Joaquim Gomis, Joan Prats i Francesc Vicens. Realitza una exposició antològica de la seva obra gràfica al Kunstmuseum de Sankt Gallen. Exposa de nou a la Martha Jackson Gallery de Nova York.

Cop d'estat a Grècia i inici de la dictadura dels Coronels.

Guerra dels Sis Dies al Pròxim Orient.

L'Assemblea General de les Nacions Unides aprova la Declaració sobre l'eliminació de la discriminació contra la dona.

1968

Exposició «Tàpies. Encres i collages» a la Galerie Maeght de París. Col·labora amb Jacques Dupin en el llibre de bibliòfil *La Nuit grandissante*. Amb llençols doblegats i cosits, crea unes pantalles per a tres finestres del convent dels caputxins de Sion. Noves exposicions antològiques a la Kunstverein d'Hamburg i al Kölnischer Kunstverein de Colònia. Realitza altres exposicions individuals a Nova York, París i Düsseldorf.

Primavera de Praga.

Maig Francès.

Martin Luther King és assassinat.

Primer assassinat d'ETA a Espanya.

1969

S'adhereix a l'Assemblea Mundial per la Pau a Berlín. Durant aquest any escriu diversos textos

per a diferents mitjans de comunicació en els quals reflexiona sobre el paper de l'art contemporani en la societat. Michel Tapié publica la monografia *Tàpies*. Es realitza una exposició retrospectiva de la seva obra gràfica a la Kunstverein de Kassel. Clovis Prévost dirigeix la pel·lícula *Antoni Tàpies*, produïda per la Fondation Maeght, i J. M. Acarín i A. Danhel realitzen *Malir Tàpies*, documental per a la televisió txecoslovaca. Realitza nou litografies i un aiguafort per a *Frègoli*, llibre de bibliòfil realitzat amb Brossa. Participa en l'exposició col·lectiva «Artistes espanyols. Gris, Picasso, Miró, Tàpies, Chillida» a la Galerie Beyeler de Basilea. Realitza altres exposicions individuals a Barcelona, París, Múnic, Nova York i Toronto.

Primer aterratge a la Lluna de la missió lunar nord-americana Apol·lo 11.

Franco designa Joan Carles de Borbó com a successor al capdavant de l'Estat espanyol. Se celebra la primera Universitat Catalana d'Estiu a Prada de Conflent.

1970

Acudeix a una assemblea clandestina que se celebra al monestir de Montserrat per protestar contra l'anomenat procés de Burgos i signa el manifest de Montserrat. Al llarg de l'any, intensifica la producció amb objectes i incrementa el nombre d'experiències en el camp de l'assemblatge. Realitza, en una línia similar, l'obra mural *Gran esquinçall* per al nou teatre de Sankt Gallen. Es publica *La pràctica de l'art*, compilació dels seus escrits i declaracions. Alexandre Cirici publica *Tàpies, testimoni del silenci*. Realitza altres exposicions individuals a Nova York, Baden-Baden, Estocolm, Barcelona i Milà.

Salvador Allende és elegit president de Xile. Celebració del procés de Burgos, el consell de guerra que va jutjar setze persones acusades de pertànyer a ETA.

1971

Realitza la *suite* de dibuixos i *collages Cartes per a la Teresa*. A la Galerie Maeght de Zúric presenta la seva producció recent d'assemblatges i objectes, realitzats entre el 1968 i el 1970. El San Francisco Museum de San Francisco acull una mostra de la seva obra gràfica. El Tribunal Suprem confirma la sanció de 200.000 pessetes que li és imposada per haver participat a la Caputxinada (1966). Sebastià Gasch publica la monografia *Tàpies*. La galeria Il Collezionista d'Arte Contemporanea

de Roma acull l'exposició «Antoni Tàpies. Opere 1946-1970». Participa en diferents mostres col·lectives: «Aspetti della grafica europea 1971», organitzada per la Biennal de Venècia, a la Ca' Pesaro Galleria Internazionale d'Arte Moderna de Venècia; «Aspetti dell'Informale», a la Pinacoteca Provinciale de Bari; i «Europa», a la Galerie Beyeler de Basilea. Realitza altres exposicions individuals a Londres, Balsthal, Palma, Malmö i Barcelona.

Pau Casals rep la Medalla de la Pau de les Nacions Unides i estrena l'obra *Himne a les Nacions Unides*. En el seu discurs proclama el compromís amb Catalunya i la pau. Constitució de l'Assemblea de Catalunya a la parròquia de Sant Agustí Vell de Barcelona.

1972

Realitza una litografia per ajudar a pagar les fiances i la defensa de les cent tretze persones detingudes arran de la constitució de l'Assemblea de Catalunya. També crea la sèrie *Suite catalana*, cinc aiguaforts que tenen com a motiu els colors de la bandera catalana. Al Palazzo Reale de Milà participa en l'exposició «Amnistia. Que trata de Spagna», que reuneix Pablo Picasso, Pablo Neruda, Rafael Alberti i centenars d'artistes plàstics, músics i poetes, amb la finalitat de recaptar fons per al moviment obrer clandestí a Espanya. Obté el Premi Rubens, a Siegen. A l'Städtische Galerie Haus Seel de Siegen s'inaugura una exposició retrospectiva de la seva obra. Joan Miró el nomena membre del patronat de la fundació que acaba de crear. Assisteix a la inauguració de l'exposició «Tàpies. Objets et grands formats» a la Galerie Maeght de París. Vera Linhartova publica la monografia *Tàpies*. Participa, junt amb John Cage i Bob Thompson, en l'exposició «Concept and Content», a la Martha Jackson Gallery de Nova York; i en l'exposició «From Venus to Venus», a la Galerie Beyeler de Basilea. Realitza una exposició individual a Roma.

Diumenge sagnant a Derry (Irlanda del Nord). Massacre de Múnic durant la celebració dels Jocs Olímpics.

1973

De nou a París, assisteix a la inauguració de la seva exposició retrospectiva al Musée d'Art moderne de la Ville de Paris, que posteriorment viatja al Musée Rath de Ginebra i al Palais de Beaux-Arts de Charleroi. Intensifica la seva dedicació

a l'assaig. Realitza una sèrie de litografies per al llibre *La clau del foc*, amb pròleg i selecció de textos de Pere Gimferrer. També crea els primers projectes per a *Llull-Tàpies* i participa en el llibre-homenatge a Joan Miró *L'Émerveillé merveilleux*. Mariuccia Galfetti publica *Tàpies. Obra gràfica 1947-1972*. Realitza exposicions individuals a Barcelona, Los Angeles, Sevilla, Bonn, Malmö, Nova York i Madrid.

Cop d'estat a Xile liderat pel comandant en cap de l'exèrcit, Augusto Pinochet.
Guerra entre Israel i els Estats Àrabs.
Lluís Maria Xirinacs inicia una tercera vaga de fam per aconseguir l'alliberament de les cent tretze persones de l'Assemblea de Catalunya detingudes i empresonades.
ETA assassina Luis Carrero Blanco, president del govern espanyol.
Inici de la crisi del petroli.

1974

Cedeix al sindicat Comissions Obreres de Catalunya, encara clandestí, l'obra *Empremta de mà* (1974), realitzada per recollir diners per ajudar el poble vietnamita. Rep el Premi del British Arts Council amb motiu de l'Exposició Internacional del Gravat, i a Colònia li concedeixen la Stephan Lochner Medaille. Publica *L'art contra l'estètica*. Es publiquen les monografies *Antoni Tàpies i l'esperit català*, de Pere Gimferrer, i *Antoni Tàpies. Zeichen und Strukturen*, de Werner Schmalenbach. Realitza exposicions retrospectives al Louisiana Museum of Modern Art de Humlebæk, a Dinamarca; a la Neue Nationalgalerie de Berlín; a la Hayward Gallery de Londres; a la Glynn Vivian Art Gallery de Swansea, a Gal·les, i a la Galerie Maeght de París. Pinta *A la memòria de Salvador Puig Antich*, *Companyys* i *Coratge del poble*. Realitza altres exposicions individuals a Düsseldorf, Toronto, Göteborg, Ciutat de Mèxic i Nova York.

Execució de Salvador Puig Antich.
Revolució dels Clavells a Portugal.

1975

Contribueix amb una litografia i un cartell a la campanya promoguda per diverses entitats cíviques per demanar l'abolició de la pena de mort a Espanya, i participa en diferents accions organitzades per opositors al règim franquista en favor de l'amnistia dels presos polítics i del retorn definitiu de les llibertats democràtiques. Signa un manifest de solidaritat amb l'Assemblea de

Catalunya. Realitza cinc aiguaforts per al llibre d'Edmond Jabès *Ça suit son cours* i col·labora amb Shuzo Takiguchi en l'obra *Llambrec material*. Tenen lloc altres exposicions individuals a Barcelona, Zúric, Nova York, Basilea, Los Angeles, Palma i París.

S'acaba la guerra del Vietnam.
Darreres execucions del franquisme: tres militants del FRAP (Frente Revolucionario Antifascista y Patriótico) i dos d'ETA són afusellats a Madrid, Burgos i Barcelona.
Marxa Verda i fi del domini espanyol del Sàhara.
Mor el general Franco i Joan Carles I de Borbó és proclamat rei d'Espanya.

1976

Signa, juntament amb més de cent cinquanta personalitats de partits, sindicats i entitats ciutadanes, la petició per poder fer la primera manifestació per demanar l'amnistia. Així mateix signa un manifest de felicitació al Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC) amb motiu del 40è aniversari de la seva constitució. Visita la Biennial de Venècia, on participa en l'exposició «Spagna: avanguardia artistica e realtà sociale». En diversos textos escrits al llarg de l'any, reflexiona sobre la condició de l'artista, la política i els compromisos ètics dels «treballadors de la cultura». Pinta *Composició amb números*, en referència a la fuga del penal de Segòvia i a l'assassinat d'Oriol Solé Sugranyes. Realitza el cartell que commemora el cinquè aniversari de l'Assemblea de Catalunya (1971-1976), i els cartells que anuncien la Marxa de la Llibertat i el festival Cançons del Món per a un Poble, organitzat pel Congrés de Cultura Catalana. Realitza un cartell per sufragar la multa imposada pel governador civil de València als organitzadors dels Premis Octubre del 1976. Crea, juntament amb Joan Brossa, la carpeta *Oda a Lluís Maria Xirinacs*, a fi de contribuir al finançament de les activitats d'aquest pacifista. Nova exposició retrospectiva a Tòquio, al Seibu Museum of Art. Georges Raillard publica la monografia *Tàpies*. Realitza altres exposicions individuals a París i Barcelona.

El 23 d'abril es publica el primer diari en llengua catalana, l'Avui.

Celebració de les primeres Jornades Catalanes de la Dona.

A l'estiu té lloc la Marxa de la Llibertat.
Celebració de l'11 de setembre a Sant Boi de Llobregat, primera Diada després de la dictadura franquista.

1977

Realitza cartells per a diverses activitats cíviques i culturals, com el Congrés de Cultura Catalana, la Trobada amb els Poetes de l'Exili i de la Llibertat, el I Congrés Internacional de la Lliga Internacional pels Drets i l'Alliberament dels Pobles, i el Congrés de la Joventut Catalana. S'adhereix a la campanya a favor del Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC) a les primeres eleccions generals després de la dictadura. Es publica *Memòria personal. Fragment per a una autobiografia*. Al gener, s'inaugura l'exposició «Antoni Tàpies. Thirty-three Years of His Work» a la galeria Albright-Knox Gallery de Buffalo. Es publica a Sankt Gallen el llibre *Drei Reden über Antoni Tàpies*, de Werner Schmalenbach. S'inaugura a la Kunsthalle de Bremen l'exposició «Antoni Tàpies. Handzeichnungen, Aquarelle, Gouachen, Collagen 1944-1976». Es presenta a la galeria Ignacio de Lassaletta de Barcelona el llibre *Retornos de lo vivo lejano*, de Rafael Alberti, que inclou quinze litografies de Tàpies.

Primeres eleccions generals espanyoles després de la dictadura. Adolfo Suárez, líder d'UCD, és nomenat president del govern. Restabliment de la Generalitat de Catalunya i retorn de Josep Tarradellas, president a l'exili. Un milió de persones es manifesten a Barcelona.

Les Nacions Unides declaren el 8 de març Dia Internacional de la Dona.

1978

Contribueix amb una serigrafia al Museo Internacional de la Resistencia Salvador Allende, i amb un gravat a l'Exposició internacional d'art en solidaritat amb Palestina de Beirut. Crea el cartell que anuncia les taules rodones organitzades per la Comissió de Cultura del Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC) amb el títol genèric de Lluita, Cultura i Socialisme. Realitza una exposició retrospectiva d'obra sobre paper a l'Abbaye Sainte-Croix, a Les Sables-d'Olonne. Col·labora amb Alexander Mitscherlich en el llibre *Sinnieren über Schmutz*, i realitza vuit gravats per a *Petrificada petrificante*, llibre de bibliòfil amb poemes d'Octavio Paz. S'estrena al Teatre Lliure de Barcelona l'obra *L'armari en el mar*, de Joan Brossa i Josep Maria Mestres Quadreny, amb direcció musical de Carles Santos i decorats de Tàpies. És representat a l'exposició «Katalanische Kunst des 20. Jahrhunderts», a la Staatliche Kunsthalle, en el marc de les Setmanes Catalanes

a Berlín, per a les quals realitza un cartell. Realitza exposicions individuals a Basilea, Madrid, París, Düsseldorf, Isernhagen, Sankt Gallen, Hamburg, Zúric i Barcelona.

Egipte i Israel signen els Acords de Camp David, que conclouen amb un tractat de pau entre els dos països.

S'aprova la nova Constitució espanyola.

1979

El seu llibre *Memòria personal* rep els premis Ciutat de Barcelona i Pablo Antonio Olavide. És elegit membre honorari de l'Akademie der Künste de Berlín. Realitza una exposició retrospectiva itinerant a la Badischer Kunstverein de Karlsruhe i a la Neue Galerie der Stadt Linz Wolfgang-Gurlitt-Museum de Linz, amb motiu de la qual Andreas Franzke i Michael Schwarz publiquen la monografia *Antoni Tàpies. Werk und Zeit*. Realitza, entre d'altres, els cartells *Mostra de Cultura Catalana a Perpinyà*; *Amnistia Uruguay*, per anunciar la campanya a favor de l'amnistia per als presos polítics de l'Uruguai, i *No centrals nuclears*. Realitza exposicions individuals a Ciutat de Mèxic, Amsterdam, Barcelona, Colònia, Miami, Girona, València, Stuttgart i París.

Primeres eleccions municipals espanyoles després de la mort del general Franco. Retorn de l'aiatol-là Khomeini a l'Iran i proclamació d'una república islàmica. S'aprova en referèndum l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

1980

Durant aquest any, diferents museus europeus acullen exposicions retrospectives de la seva obra: el Museo Español de Arte Contemporáneo de Madrid, l'Stedelijk Museum d'Amsterdam i la Kunsthalle de Kiel. En les Jornades d'Estudi sobre els Drets Humans, organitzades per la Creu Roja al monestir de Montserrat, llegeix la ponència «L'art i els drets humans». Col·labora amb Jorge Guillén en l'edició de bibliòfil del llibre *Repertorio de junio* i la presenta a la Galería Carmen Durango de Valladolid. Realitza altres exposicions individuals a Zúric, Roma, Lugano, Salzburg i Viena.

Primeres eleccions al Parlament de Catalunya després de la dictadura. Jordi Pujol és investit president de la Generalitat de Catalunya i Heribert Barrera, president del Parlament.

1981

A Saint-Paul-de-Vence, crea les seves primeres escultures de ceràmica. A Madrid, el rei Joan Carles I li atorga la Medalla d'Or de Belles Arts, i a Londres és investit doctor *honoris causa* pel Royal College of Art. Duu a terme noves col·laboracions en el camp de la bibliofília: *Anular*, amb José-Miguel Ullán; *Tàpies, répliquer*, amb Jean Daive, i *La pierre trouant le sens mais, plus tard, le ciel au fond de l'entaille*, amb Yves Bonnefoy. A Barcelona, la Galeria Maeght reuneix més de cent pintures i dibuixos realitzats durant l'any 1980. Crea un cartell per anunciar un acte públic en contra de l'ingrés d'Espanya a l'OTAN al Palau dels Esports de Barcelona, i un altre per anunciar una campanya d'educació pels drets humans, organitzada per la Creu Roja de Barcelona. Realitza altres exposicions individuals a Tòquio, Sankt Gallen, San Francisco, Madrid, Colònia, Düsseldorf, Osaka i Zúric.

Intent de cop d'estat, conegut com a 23F, liderat pel tinent coronel de la Guàrdia Civil Antonio Tejero.
Acte multitudinari convocat per l'organització Crida a la Solidaritat en Defensa de la Llengua, la Cultura i la Nació Catalanes.
Es detecten els primers casos de SIDA als Estats Units.

1982

Es publica *La realitat com a art*. Realitza l'escenografia de l'obra de Jacques Dupin *L'Éboulement*. Rep, junt amb Marc Chagall, el premi de la Fundació Wolf de Jerusalem, i la medalla del Foment de les Arts Decoratives de Barcelona. Assisteix a la inauguració de la seva exposició retrospectiva a Venècia, a l'Scuola di San Giovanni Evangelista. Col·labora amb Pere Gimferrer en el llibre de bibliòfil *Aparicions*. Realitza tres aiguaforts per a *El péndulo inmóvil*, de José Ángel Valente. Participa en les exposicions col·lectives «Portraits et figures», a la Galerie Beyeler de Basilea, i «L'Univers d'Aimé et Marguerite Maeght», a la Fondation Maeght de Saint-Paul-de-Vence. Realitza altres exposicions individuals a Roma, Saragossa, Stuttgart, París, Los Angeles, Nova York, Salzburg i Múnic.

Espanya s'incorpora a l'OTAN.
El PSOE guanya les eleccions i Felipe González és nomenat president del govern.

1985

S'inaugura a Barcelona la seva escultura monumental en homenatge a Picasso. Realitza el paviment de la plaça Catalunya de Sant Boi de Llobregat, amb l'ajuda de Joan Gardy Artigas. La Generalitat de Catalunya li concedeix la Medalla d'Or. És nomenat Officier des Arts et des Lettres pel govern francès. Realitza cartells per al Comitè d'Artistes del Món contra l'Apartheid, com a contribució a la lluita contra la discriminació racial en el món, per al Comitè Català d'Acció per la Pau i el Desarmament, i per la commemoració del desè aniversari de la mort de Salvador Allende. La Fundació Joan Miró de Barcelona acull una exposició antològica de cartells, portades de llibres i fundes de discos. Realitza altres exposicions individuals a Hannover, Zúric, París i Barcelona.

El Parlament de Catalunya aprova per unanimitat la primera llei de normalització lingüística.

Primera emissió de Televisió de Catalunya (TV3).
Als Estats Units tenen lloc nombroses mobilitzacions a favor del desarmament nuclear.

1984

Assisteix a la inauguració de la seva exposició d'escultures de ceràmica produïdes entre el 1981 i el 1983 a la Galerie Maeght Lelong de Zúric. Viatja a Sant Sebastià amb motiu de la seva exposició antològica al Museo de San Telmo. L'Associació per a les Nacions Unides a Espanya li concedeix el Premi de la Pau, i la Johann Wolfgang von Goethe-Stiftung de Basilea li atorga el Premi Rembrandt. Es publica el llibre de bibliòfil *L'estació*, amb un text de J. V. Foix i gravats de Tàpies. Col·labora amb Edmond Jabès en el llibre *Dans la double dépendance du dit*. Victòria Combalia publica la monografia *Tàpies*. Es constitueix a Barcelona la Fundació Antoni Tàpies. Realitza un cartell per commemorar el primer aniversari de la creació de TV3-Televisió de Catalunya. Realitza altres exposicions individuals a Berlín Occidental, París, Madrid, Colònia, Estocolm, Seül, Tòquio, Nova York i Frankfurt.

1985

Publica *Per un art modern i progressista*. Viatja a Milà amb motiu de la seva exposició retrospectiva al Palazzo Reale, organitzada per l'ajuntament de la ciutat. A Brussel·les, assisteix a la inauguració d'una nova exposició antològica de la seva obra al Musée d'Art Moderne. El govern francès li concedeix el

Prix National de Peinture, i és nomenat membre de la Reial Acadèmia de Belles Arts d'Estocolm. Rep el Premi de la Internationale Triennale für farbige Originalgrafik de la ciutat de Grenchen, a Suïssa. Es publica *Llull-Tàpies*, amb gravats de l'artista. Realitza altres exposicions individuals a Barcelona, San Francisco, Madrid, Milà, Düsseldorf, Hèlsinki, Knokke-Le-Zoute i París.

Cas Lasa i Zabala: dos membres d'ETA, José Antonio Lasa i José Ignacio Zabala, són segrestats, torturats i assassinats pels Grups Antiterroristes d'Alliberament (GAL).

1986

Assisteix a la inauguració de la seva exposició antològica a la Wiener Künstlerhaus de Viena, que posteriorment viatja a l'Stedelijk Van Abbe-Museum d'Eindhoven. Exposava noves escultures i relleus murals de ceràmica a l'Abadia de Montmajor, a Arles. A Nova York, assisteix a la inauguració de la seva nova exposició a la Galerie Maeght Lelong. Col·labora activament amb la Coordinadora per la Salvaguarda del Montseny. Realitza altres exposicions individuals a Madrid, París i Barcelona.

Accident nuclear de Txernòbil. Espanya i Portugal esdevenen membres de la Comunitat Econòmica Europea.

1987

Es publica *Équation*, llibre de bibliòfil en col·laboració amb Jean Frémon. Barbara Catoir publica *Gespräche mit Antoni Tàpies*. Participa en l'exposició «El siglo de Picasso», al Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía de Madrid. Realitza altres exposicions individuals a Barcelona, Nova York, Madrid, Zúric, València, Colònia i Hannover.

Atemptat d'ETA al supermercat Hipercor de Barcelona.

1988

És investit doctor *honoris causa* per la Universitat de Barcelona. Realitza els esbossos preliminars de l'escultura monumental *Núvol i cadira*, que coronarà, el 1990, la nova seu de la Fundació Antoni Tàpies. Es publica *Carrer de Wagner*, amb gravats de Tàpies i poemes de Brossa. És nomenat Commandeur des Arts et des Lettres pel govern francès. Realitza el cartell commemoratiu del mil·lenari de Catalunya. Noves exposicions antològiques al Saló del Tinell de

Barcelona i al Musée Cantini de Marsella. Una exposició retrospectiva de la seva obra gràfica, organitzada per la Portland School of Art, a Maine, inicia una itinerància per diferents ciutats d'Estats Units. Anna Agustí publica *Tàpies. Obra completa, 1943-1960*. Participa en l'exposició «Aspects of Collage, Assemblage and the Found Object in Twentieth-Century Art» al Solomon R. Guggenheim Museum de Nova York. Realitza altres exposicions individuals a París, Basilea, Wolfenbüttel, Berlín, Barcelona, Roma i Londres.

Vaga general a Espanya contra la reforma laboral del govern socialista de Felipe González. Mikhaïl Gorbatxov és nomenat president de la Unió Soviètica.

1989

És nomenat membre honorífic de la Gesellschaft Bildender Künstler de Viena i del Centre Català del PEN Club. Realitza una exposició retrospectiva de la seva obra gràfica al Palau de Belles Arts de Pequín. Realitza tres aiguaforts per al llibre de bibliòfil *El árbol de la vida. La sierpe*, amb textos de María Zambrano. Viatja a Düsseldorf, amb motiu de la seva exposició antològica a la Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen, i presenta, a la Galerie Lelong de Zúric, la seva producció en escultures i obra sobre cartró més recent. Realitza una escenografia per a *Johnny va agafar el seu fusell*, adaptació teatral de la novel·la antibel·licista de Dalton Trumbo. Realitza altres exposicions individuals a Nova York, Buenos Aires, Porto i Düsseldorf.

Fi de la dictadura de Pinochet a Xile. Massacre de la plaça de Tiananmen de Pequín. Revolucions de 1989 o Tardor de les Nacions. Fi dels règims comunistes a l'Europa central i oriental. Caiguda del mur de Berlín.

1990

S'inaugura l'escultura monumental *Núvol i cadira*, que corona l'edifici de l'antiga Editorial Montaner i Simon, seu de la Fundació Antoni Tàpies. S'inaugura la Sala Antoni Tàpies al Palau de la Generalitat de Catalunya, per a la qual ha realitzat la pintura mural *Les quatre cròniques*. Lluís Pasqual, director del Théâtre de l'Europe de París, li encarrega la creació d'un nou logotip d'aquesta institució. Li concedeixen el Premi Príncep d'Astúries de les Arts. Viatja a Tòquio, on rep el Praemium Imperiale que atorga

l'Associació Artística del Japó. És investit doctor *honoris causa* per les universitats de Glasgow —al costat de Václav Havel, Umberto Eco i James Stirling— i de les Illes Balears. Col·labora amb Pere Gimferrer en el llibre *La llum*, per al qual realitza vuit aiguaforts. A Madrid, assisteix a la inauguració de la seva exposició retrospectiva al Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, que posteriorment viatja a la Fundació Joan Miró de Barcelona. Junt amb altres artistes, col·labora amb Amnistia Internacional en el llibre *Por un mundo sin ejecuciones*. És nomenat membre honorari de la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando, de Madrid. Gregory Rood realitza el documental *Antoni Tàpies*, produït per la BBC. Participa en l'exposició «High and Low. Modern Art, Popular Culture» al Museum of Modern Art de Nova York. Realitza altres exposicions individuals a Nova York, Milà, Brussel·les, Marsella, Barcelona, Oviedo, Madrid, París i Chicago.

Nelson Mandela surt de la presó després de 27 anys de captiveri.

Reunificació d'Alemanya.

Fi de la Guerra Freda.

Dissolució de l'URSS, que culminarà amb la independència de les quinze repúbliques de la Unió Soviètica.

Inici de la guerra del Golf.

1991

Viatja a Praga, on assisteix a la inauguració de la seva exposició al Jardí Reial del castell d'aquesta ciutat. S'inaugura l'exposició «Tàpies und die Bücher» a la Schirn Kunsthalle de Frankfurt. A Las Palmas de Gran Canaria, al Centro Atlántico de Arte Moderno, inicia la seva itinerància l'exposició «Tàpies. Celebració de la mel». Es presenta a la Fundació Antoni Tàpies de Barcelona «Tàpies. Certeses sentides». Viatja a París, on la Galerie Lelong mostra un ampli conjunt de les seves obres en ceràmica realitzades entre el 1981 i el 1991. Es publiquen els llibres de bibliòfil *Matière du souffle*, realitzat en col·laboració amb Jacques Dupin, i *La Substance et les Accidents*, en col·laboració amb Jean Frémon. Es dona a conèixer la proposta d'escultura monumental *Mitjó* per a la Sala Oval del Museu Nacional d'Art de Catalunya, que suscita una viva polèmica, per la qual cosa es veta el projecte. L'exposició «Antoni Tàpies in Print» comença la seva itinerància al Centro Cultural Arte Contemporáneo de Ciutat de Mèxic i al Long Beach Museum of Art de Califòrnia. Participa en l'exposició col·lectiva «Contemporary

Illustrated Books. Word and Image, 1967-1988», organitzada per l'associació Independent Curators International (ICI) i presentada al University of Iowa Museum of Art, a Iowa City. Realitza altres exposicions individuals a Zúric, Londres, Sant Sebastià, Burgos, Tòquio i Nova York.

Atemptat d'ETA contra el quarter de la Guàrdia Civil de Vic.

La Val d'Aran recupera el seu govern autònom: el Conselh Generau d'Aran. Inici dels conflictes a l'antiga Iugoslàvia.

1992

Es presenta, a la Fundació Antoni Tàpies, l'exposició «Tàpies. Comunicació sobre el mur», que posteriorment viatja a l'Institut Valencià d'Art Modern (IVAM) i a la Serpentine Gallery de Londres. A Nova York, assisteix a la inauguració de la seva exposició retrospectiva d'obra gràfica, «Antoni Tàpies in Print», al Museum of Modern Art; aquesta exposició es va poder veure a principis d'any al Meadows Museum de la Southern Methodist University, a Dallas, i va itinerar a l'Art Museum de la Florida International University de Miami i al Detroit Institute of Arts. És nomenat membre d'honor de la Royal Academy of Arts de Londres, i de l'American Academy of Arts and Sciences de Cambridge, als Estats Units. A Ceret, es presenta el mural que ha realitzat per encàrrec del Musée d'Art moderne d'aquesta ciutat. També rep diverses comandes públiques, d'entre les quals destaquen els murals per al Pavelló Internacional Olímpic i el Pavelló de Catalunya a l'Exposició Universal de Sevilla. L'Ajuntament de Barcelona li atorga la Medalla d'Or de la ciutat. Realitza altres exposicions individuals a Lisboa, Zúric, Barcelona, Londres, València, Girona, Buenos Aires, Viena, Madrid i Saragossa.

Comença el setge de Sarajevo.

Al juliol se celebren els Jocs Olímpics de la XXV Olimpíada a Barcelona.

S'estableix la creació de la Unió Europea mitjançant el Tractat de Maastricht.

1995

Viatja a Nova York per assistir a la inauguració de la seva exposició individual a la galeria Pace Wildenstein. El mes de juny acudeix a la inauguració de la XLV Biennal de Venècia, i presenta al Pavelló d'Espanya la seva instal·lació *Rinzen*, que obtindrà el Lleó d'Or d'aquest

certamen. A Frankfurt, la Schirn Kunsthalle presenta una exposició retrospectiva de la seva obra. Es publica *Valor de l'art*, nova recopilació d'articles de l'artista. La UNESCO li concedeix la Medalla Picasso. Participa en l'exposició «Manifeste. Une histoire parallèle. 1960-1990», al Centre Georges Pompidou de París. Realitza altres exposicions individuals a Sankt Gallen, Leipzig, Caracas, Narbona, Vaduz, Girona i Lund.

La Comunitat Econòmica Europea (CEE) crea el Mercat Comú Europeu.

Acords d'Oslo per a la resolució del conflicte entre Israel i Palestina.

1994

Viatja a Estocolm amb motiu de la inauguració de la seva exposició retrospectiva al Prins Eugens Waldemarsudde. A Londres, es presenta una selecció de la seva obra recent a les Waddington Galleries. És nomenat doctor *honoris causa* per la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona, per a la qual farà el logotip, i membre honorari de la Royal Scottish Academy d'Edimburg. Li concedeixen el Herbert-Boeckl-Preis a Salzburg. També rep el Gran Premi Europeu d'Obra Gràfica, concedit per la Biennal d'Arts Gràfiques d'Eslovènia. Viatja a París per assistir a la inauguració de la seva exposició retrospectiva a la Galerie nationale du Jeu de Paume. Junt amb un centenar d'intel·lectuals, s'adhereix al manifest promogut per la Coordinadora d'Entitats Cíviques, que reclama el final de la degradació mediambiental del Montseny. Realitza l'obra *Embolcall*, en referència a la guerra de Ruanda. Fa un cartell per commemorar el 60è aniversari de la Revolució d'Octubre de 1934 a Astúries. Es publiquen dues monografies: *Tàpies. Objetos del tiempo*, de Gloria Moure, i *Tàpies*, de Démosthènes Davvetas. Realitza altres exposicions individuals a Estocolm, Hannover, Essen, Barcelona i Salzburg.

Incendi del Gran Teatre del Liceu de Barcelona.
Nelson Mandela és nomenat president de la República de Sud-àfrica en les primeres eleccions celebrades amb sufragi universal.
Genocidi de Ruanda.
Massacre de Srebrenica.

1995

Viatja a Nova York, on s'inaugura, al Solomon R. Guggenheim Museum, una exposició retrospectiva de la seva obra. Simultàniament, la galeria Pace Wildenstein presenta una selecció de la seva producció més recent. El Musée d'Art moderne

de Ceret exhibeix una selecció d'obres seves realitzades en els últims anys. La Generalitat de Catalunya li concedeix el Premi Nacional d'Arts Plàstiques. Viatja a París i assisteix a la UNESCO a l'acte de donació de l'obra *Totes les coses* (1994). Realitza el cartell *Solidaritat amb Bòsnia* com a contribució a les campanyes de solidaritat de Mestres per Bòsnia i de la Coordinadora de Comitès d'Ajuda Obrera a Bòsnia. Participa en l'exposició «23 Artistas para Médicos del Mundo» a la Fundació Joan Miró de Barcelona, que posteriorment viatjarà al Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía de Madrid, i per a la qual Tàpies farà un cartell i una litografia. Realitza altres exposicions individuals a Barcelona, Londres, Ginebra, São Paulo, Berlín, Marburg, Zug, Madrid i Zúric.

Els acords de Dayton posen fi a la guerra de Bòsnia.

Assassinat de Yitzhak Rabin, primer ministre israelià.

Creació d'una moneda comuna europea, l'euro.

1996

Una àmplia exposició retrospectiva de la seva obra viatja, durant tot l'any, per diversos museus japonesos, com el Marugame Genichiro Inokuma de Kagawa, el Nigata City Art Museum de Nigata, el Gunma Museum of Modern Art de Gunma i el Kirin Art Space Harajuku de Tòquio. Viatja a Santiago de Compostel·la, on assisteix a la inauguració de la seva exposició antològica a l'Auditorio de Galicia. Exposa les seves noves escultures de bronze a les Waddington Galleries de Londres. Edicions T Galeria d'Art de Barcelona exposa una mostra de la seva producció més recent. Col·labora amb la Fundación Comisión Española de Ayuda al Refugiado amb el llibre col·lectiu *Érase una vez la paz*. La Universitat Pompeu Fabra de Barcelona inaugura en un dels seus campus la instal·lació *Sala de reflexió*, concebuda per l'artista. Fa els cartells per anunciar el 25è Congrés de la Unió Internacional d'Editors amb motiu de la celebració del primer Dia Mundial del Llibre i el 50è aniversari d'Unicef (1946-1996). Realitza altres exposicions individuals a Copenhaguen, Lanzarote i París.

Yasser Arafat és elegit president de l'Autoritat Nacional Palestina.

Fi del setge de Sarajevo.

El Partit Popular, amb José María Aznar al capdavant, guanya les eleccions generals.

1997

Escriu la ponència «L'art entre le despotisme et l'anarchie», llegida l'any següent al Fòrum Internacional sobre la Intolerància, promogut per l'Acadèmia Universal de les Cultures de París. Viatja a la ciutat italiana de Prato, on el Centro per l'arte contemporanea Luigi Pecci acull una exposició retrospectiva de la seva obra. Rep la Medalla d'Or de la Universitat de Porto. La Kestner Gesellschaft de Hannover exposa una àmplia selecció de les seves obres realitzades entre el 1981 i el 1997, presentada per Carl Haenlein. Participa en l'exposició col·lectiva «Solidaritat i art. Milà, 1972-Barcelona 1997» al Museu d'Història de Catalunya de Barcelona. Realitza altres exposicions individuals a Milà, Frankfurt, Porto i Zúric.

1998

La Fundació Antoni Tàpies acull l'exposició «Tàpies. El tatuatge i el cos». Fa una nova exposició retrospectiva a Locarno, a la Pinacoteca Comunale Casa Rusca. És investit doctor *honoris causa* per l'Acadèmia de Belles Arts de Budapest. La seva obra *Rinzen* s'instal·la definitivament al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA). Col·labora amb Antonio Gamoneda en el llibre *¿Tú?*, per al qual crea set aiguaforts. Realitza altres exposicions individuals a París, Los Angeles, Sòria, Madrid, Miengo i Bilbao.

Inici de la guerra de Kosovo.

S'aprova la llei d'unions estables de parella a Catalunya, la primera de l'Estat.

Pacte de Lizarra entre forces polítiques basques per avançar cap a la independència nacional.

1999

Li és atorgada la Medalla d'Or del Círculo de Bellas Artes de Madrid. La I Trobada sobre Poesia celebrada al Pavelló Mies van der Rohe s'inaugura amb la sessió «Antoni Tàpies: art poètica», amb intervencions de Pere Gimferrer, Xavier Antich i Vicenç Altaió, entre d'altres. Publica *L'art i els seus llocs*. Participa en les exposicions col·lectives «L'Art médecin», del Musée Picasso d'Antibes, i «À rebours: la rebelión informalista 1939-1968», del Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía de Madrid. Realitza altres exposicions individuals a Nova York, Burgos, Logronyo, Palma i Sant Sebastià.

Comença la segona guerra de Txetxènia.

2000

Viatja a Madrid, on assisteix a la inauguració de la seva exposició retrospectiva al Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, comissariada per Manuel J. Borja-Villel, que posteriorment s'exhibirà a la Haus der Kunst de Múnic. Assisteix a la inauguració de la seva exposició al monestir de Santo Domingo de Silos. El Muzeum Narodowe de Cracòvia acull l'exposició «Tàpies. Certeses sentides». La galeria Pace Wildenstein de Nova York i la Galerie Lelong de París exposen seleccions de la seva obra més recent. Participa en l'exposició «Encounters. New Art from Old», a la National Gallery de Londres, al costat de Balthus, Louise Bourgeois, Richard Hamilton, Jasper Johns, Bill Viola i Jeff Wall, entre d'altres. Realitza un cartell commemoratiu dels sis-cents anys de la fundació de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Realitza altres exposicions individuals a Barcelona, Lüdenscheid, Laval, Arcueil i Màlaga.

Vladímir Putin és nomenat president de Rússia. ETA assassina Ernest Lluch.

2001

Viatja a París, on la Bibliothèque nationale de France presenta l'exposició retrospectiva d'obra gràfica «Antoni Tàpies ou la poétique de la matière». Realitza un cartell per commemorar el desè aniversari de l'Escola Secundària Comte Guifré de Perpinyà (1991-2001), a la Catalunya del Nord. Durant aquest any, s'exhibeixen seleccions de la seva obra recent a la Galerie Lelong de Zúric, les Waddington Galleries de Londres, la Galería Soledad Lorenzo de Madrid i la Galeria Toni Tàpies de Barcelona. Realitza altres exposicions individuals a Buenos Aires, la Haia, Hèlsinki, Ginebra i Girona.

Supressió del servei militar obligatori.

Atemptats de l'11 de setembre als Estats Units.

Invasió americana de l'Afganistan.

2002

Realitza el cartell per a les Festes de la Mercè de Barcelona. Rep el Premio Nacional de Grabado y Arte Gráfico concedit per la Calcografía Nacional i la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando de Madrid. Viatja a Antibes, on s'inaugura l'exposició retrospectiva «Tàpies. La peinture au corps à corps», al Musée Picasso. La Fundació Antoni Tàpies presenta «Tàpies. Escriptura material. Llibres». Al llarg de l'any, Rabat, Tànger

i Casablanca acullen l'exposició «Tàpies. Certeses sentides», que posteriorment viatja a Tunísia. Realitza altres exposicions individuals a Lisboa, Porto, Granada, Madrid, Cascais, Fuendetodos, Pamplona, Oviedo i París.

Entra en circulació l'euro.
Desastre del Prestige a les costes de Galícia.

2005

Assisteix a la inauguració de l'exposició «Tàpies. Escritura material. Libros» a La Casa Encendida de Madrid. És nomenat Comanador de l'Orde Nacional de la Legió d'Honor per decret del President de la República francesa. Rep el Premio Velázquez de las Artes Plásticas. A Lleida, assisteix a la inauguració del nou Centre d'Art la Panera, que inicia les seves activitats amb l'exposició «L'univers obert d'Antoni Tàpies». Realitza els cartells per al col·loqui internacional Jorge Semprún o las Espirales de la Memoria, organitzat per la Universitat de Girona, i per al Dia Internacional de l'Escriptor Empresonat, per encàrrec del Centre Català del PEN Club. La Kunsthalle in Emden, a la ciutat alemanya d'Emden, presenta l'exposició «Tàpies. Werke auf Papier 1943-2003». S'estrena, en el marc del Festival Internacional de Cinema de Catalunya de Sitges, el documental *Alfabet Tàpies*, de Daniel Hernández. És investit doctor *honoris causa* per la Universidad Complutense de Madrid. Realitza altres exposicions individuals a París, Barcelona, Nova York, Londres i Madrid.

Primer govern tripartit de la Generalitat, presidit per Pasqual Maragall.

Inici de la guerra de l'Iraq.

Manifestació multitudinària a Barcelona contra la guerra de l'Iraq, amb el lema «No a la guerra».

2004

El Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) inaugura l'exposició «Antoni Tàpies. Retrospectiva». Es publica el llibre de bibliòfil *Cranc-cranc. A quatre mans*, que Tàpies realitza conjuntament amb el compositor Josep Maria Mestres Quadreny. La Fundación General de la Universidad Complutense de Madrid li encarrega el cartell dels cursos d'estiu d'El Escorial. Assisteix a la presentació del documental *T de Tàpies*, dirigit per Carolina Tubau i produït per Televisió de Catalunya. A la Fundación Marcelino Botín de Santander es presenta l'exposició

«Antoni Tàpies. Una arquitectura de lo visible». S'inaugura l'exposició «Tàpies. Tierras» al Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía de Madrid. Rep la medalla d'Acadèmic d'Honor de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi de Barcelona. Realitza altres exposicions individuals a Rio de Janeiro, Màlaga, Bilbao, Nuremberg, Múrcia, Olot i Barcelona.

Atemptat de l'11M a diversos trens de la xarxa de rodalies de Madrid.
Mor Yasser Arafat.

2005

La Sammlung Essl de Viena presenta l'exposició «Tàpies-Rainer: porteurs de secret», commissariada per Jean Frémon. Es presenta a Sant Sebastià i Barcelona una obra conjunta de Tàpies i José Saramago realitzada per recolzar Elkarri, moviment social que defensa un model de solució pacífica i dialogada al conflicte basc. Amb motiu de la celebració del 25è aniversari del restabliment del Parlament de Catalunya, fa donació al Parlament de l'obra *7 de novembre*, realitzada el 1971, i fa una serigrafia commemorativa. Presenta una exposició retrospectiva, comissariada per Manuel J. Borja-Villel, al Hara Museum de Tòquio; la mostra viatja posteriorment al Singapore Art Museum. Realitza el logotip del diari *Avui* amb motiu de la seva nova etapa. Li és lliurat el Premi Lissone a tota la seva carrera. Realitza el cartell commemoratiu del 15è aniversari de la Fundació Antoni Tàpies de Barcelona, i el que dona a conèixer la figura del Síndic de Greuges de Catalunya. Realitza altres exposicions individuals a Londres i Zúric.

Es legalitza el matrimoni homosexual a Espanya.

L'IRA (Exèrcit Republicà Irlandès) anuncia formalment la fi de la lluita armada.

L'Organització de les Nacions Unides estableix el dia 27 de gener com a Dia Internacional de Commemoració en Memòria de les Víctimes de l'Holocaust, data en què les tropes soviètiques alliberaren el camp d'extermini d'Auschwitz-Birkenau.

Entra en vigor el Protocol de Kyoto.

2006

Realitza un cartell per a la Plataforma per la Llengua, i el cartell que anuncia el Dia Internacional de la Catalunya Exterior. Fa la coberta de l'edició del nou Estatut de Catalunya.

Es presenta el llibre de bibliòfil *Le soleil vu de dos*, amb textos de Jacques Dupin i gravats de Tàpies. Assisteix a la inauguració de l'exposició retrospectiva «Els cartells de Tàpies i l'esfera pública» a la Fundació Antoni Tàpies de Barcelona. Realitza altres exposicions individuals a París, Madrid, Barcelona, Porto, Lisboa, Londres, Nova York i Toulon.

El Congrés dels Diputats i el Senat aproven el nou Estatut d'Autonomia de Catalunya després d'una substancial modificació. Referèndum d'independència a Montenegro. Inici de la guerra de Somàlia: tropes etiòps, recolzades pels Estats Units, envaeixen Somàlia.

2007

L'EMMA-Espoo Museum of Modern Art inaugura la primera exposició retrospectiva de Tàpies a Finlàndia. Realitza tres dibuixos per a l'escenografia de l'òpera *Cap de mirar*, de Joan Brossa i Josep Maria Mestres Quadreny, que s'havia d'haver estrenat al Liceu el 1992, però que finalment no es va presentar. Es presenta l'exposició «Antoni Tàpies. Zeichen und Materie» a Alemanya, al Museum Schloss Moyland de Bedburg-Hau. Es presenta a la Fundació Antoni Tàpies la carpeta *7 poemes a Tàpies*, amb poemes de Jordi Carrió i un gravat d'Antoni Tàpies. L'exposició «Els cartells de Tàpies i l'esfera pública», organitzada per la Fundació Antoni Tàpies, viatja a l'Institut Cervantes de Madrid i al Museu Valencià de la Il·lustració i de la Modernitat de València (MuVIM).

Inici de la crisi financera global.

2008

L'exposició retrospectiva «Els cartells de Tàpies i l'esfera pública» viatja a l'Institut Cervantes de Tolosa de Llenguadoc, Praga i Berlín. Al maig, la Galerie Lelong de Zúric exposa una selecció de dibuixos i cartons de les dècades del 1990 i del 2000. A finals de novembre, l'exposició viatja, amb algunes variants, a la Galerie Lelong de París. Al desembre, la Galería Soledad Lorenzo de Madrid inaugura una exposició amb l'obra realitzada a Campins durant els mesos d'estiu. En motiu del 85è aniversari de l'artista, D. Sam Abrams, Jordi Carrió, Marc Cuixart i Enric Satué editen la carpeta *Tàpies escriu*, amb una tria de textos d'Antoni Tàpies i estampes d'Antoni Llena, Soledad Sevilla, Manel Esclusa, Pere Formiguera,

Joan Fontcuberta i Eulàlia Valldosera. La carpeta es presenta a l'auditori del Foment de les Arts i del Disseny (FAD) el 13 de desembre. Realitza altres exposicions individuals a Barcelona, Madrid, Zúric i Londres.

Kosovo declara la seva independència de Sèrbia.

Detenció de Radovan Karadžic a Belgrad (Sèrbia). Pròfug des del 1996, és acusat de crims contra la humanitat davant el Tribunal Penal Internacional.

2009

Xavier Antich publica *Antoni Tàpies. En blanc i negre (1955-2003)*. Assaigs, una antologia de textos de l'artista. La Fundació Antoni Tàpies publica, juntament amb la Indiana University Press, *A Personal Memoir. Fragments for an Autobiography (Complete Writings. Volume I)*, primera versió en anglès del llibre d'Antoni Tàpies *Memòria personal. Fragment per a una autobiografia* (1977), i primer volum de l'obra escrita completa d'aquest artista. Es presenta l'exposició «Antoni Tàpies: The Resources of Rhetoric», comissariada per Manuel J. Borja-Villel, al Dia Beacon de Nova York. Participa amb cinc obres de la Col·lecció de la Fundació Antoni Tàpies en la creació visual de l'espectacle *Event* (2009), que la Merce Cunningham Dance Company presenta al Mercat de les Flors. Xavier Barral i Altet publica *Abecedari Tàpies*. El Museo delle Arti de Catanzaro (MARCA) inaugura la mostra «Antoni Tàpies. Materia e tempo». El cineasta Jim Jarmusch inclou l'obra *Gran llençol* (1968) de Tàpies en la seva pel·lícula *The Limits of Control*.

Barack Obama és investit president dels Estats Units.

2010

La Fundació Antoni Tàpies de Barcelona reobre les portes després de dos anys de tancament a causa de les obres de rehabilitació de la seu amb l'exposició «Antoni Tàpies. Els llocs de l'art». Amb motiu de la reobertura, s'instal·la a la terrassa de la Fundació l'obra *Mitjó* (maqueta, 1991; obra, 2010). La Fundació Antoni Tàpies publica en català i castellà el primer volum de l'obra escrita completa d'Antoni Tàpies *Memòria personal. Fragment per a una autobiografia (Obra escrita completa. Volum I)*. Joan Carles I d'Espanya li atorga el títol de marquès. Dissenya el logotip commemoratiu del 30è aniversari de la presentació

pública de l'Associació d'Artistes Visuals de Catalunya (AAVC), entitat de la qual és president d'honor. Realitza el cartell per commemorar el 500 aniversari del naixement de Sant Francesc de Borja. És homenatjat a la 5a Bienal Internacional de Gravura do Douro. Es presenta a l'Auditori de Barcelona *L'armari en el mar*, obra de Josep Maria Mestres Quadreny, Joan Brossa i Antoni Tàpies (1978). Realitza una exposició a la Fundació Palau de Caldes d'Estrac, i altres exposicions individuals a Barcelona, Porto i Londres.

Més d'un milió de persones s'apleguen en una manifestació a Barcelona impulsada per Òmnium Cultural, en defensa de l'Estatut i amb el lema «Som una nació. Nosaltres decidim».

S'inicia a Tunísia la Primavera Àrab.

2011

El Museum für Gegenwartskunst Siegen de la ciutat alemanya de Siegen organitza l'exposició retrospectiva «Bild, Körper, Pathos». Realitza un cartell per anunciar el dotzè Festival de Músiques Religioses i del Món de Girona. La Fundació Antoni Tàpies publica, juntament amb Indiana University Press, Bloomington & Indianapolis, *Collected Essays (Complete Writings. Volume II)*. Per celebrar la publicació d'aquest llibre, la Fundació Antoni Tàpies i l'Institut Ramon Llull organitzen el debat «La recepción crítica de la obra de Antoni Tàpies en Estados Unidos» a l'Institute of Fine Arts de la New York University, amb Manuel J. Borja-Villel, Serge Guilbaut i Julia E. Robinson com a ponents, i Robert Lubar com a moderador. S'inaugura l'exposició «Louise Bourgeois. Antoni Tàpies. Rencontre» a la Galeria Soledad Lorenzo. Participa en l'exposició «*Realisme(s)* L'empremta de Courbet» al Museu Nacional d'Art de Catalunya de Barcelona. Realitza altres exposicions individuals a Barcelona, París i Colònia.

ETA anuncia la fi definitiva de l'activitat armada.

Accident nuclear a Fukushima.

L'efecte dòmino de la revolució de Tunísia arriba a Líbia, Egipte, el Iemen, Síria i el Marroc.

Fi de la guerra de l'Iraq.

2012

Antoni Tàpies mor el 6 de febrer a Barcelona, a l'edat de 88 anys. En gest de dol, la Fundació Antoni Tàpies obre les portes de la institució

durant dos dies per tal de facilitar a la ciutadania l'accés lliure a la Fundació i a les obres exposades de l'artista.

La manifestació de la Diada Nacional de Catalunya congrega un milió i mig de persones a Barcelona amb el lema «Catalunya, nou estat d'Europa».